

YABANCI DİL OLARAK KORECE ÖĞRETİMİNİN GEÇMİŞİ VE BUGÜNÜ

Muhammet Emre KORKMAZ*

Öz

Bu çalışmada yabancı dil olarak Korece öğretiminin geçmişi ve bugünü ele alınmaktadır. Çalışmada öncelikle yabancı dil olarak Korece öğretiminin geçmişi ele alınmıştır. Yabancı dil olarak Korece öğretiminin tarihi 18. yüzyıla dayandırılmaktadır. Fakat günümüzdeki yabancı dil olarak Korece öğretiminin temeli 1959 yılında Yonsei Üniversitesi bünyesinde kurulan Korece Dil Okulu ile atılmıştır. Bu tarihten günümüze kadar yabancı dil olarak Korece öğretimindeki öğrenciler ve materyaller üzerinden dönemsel değişimler çalışma kapsamında incelenmektedir. Özellikle günümüz gençleri arasında oldukça popüler olan yabancı dil olarak Korece öğrenimi; K-pop, K-beauty ve K-food gibi Kore kültürünün etkisi ile büyüme ve gelişimdeki ivmesini arttırmaktadır. Çalışmada yabancı dil olarak Korece öğretiminin günümüzde eriştiği mevcut duruma dair genel çerçeve çizilmiştir. Bu kapsamda küresel çapta faaliyet göstermekte olan Kral Sejong Enstitüleri, Korece Yeterlilik Sınavı'nın yanı sıra RISS üzerinden yabancı dil olarak Korece öğretimine dair araştırma verileri ve Kore Hükümet Bursu gibi yabancı dil olarak Korece öğretimini yansıtan hususlar sayısal verilerle ele alınmakta ve incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Korecenin Yabancı Dil
Olarak Öğretimi
Korecenin Yabancı Dil
Olarak Tarihçesi
Korece Öğrencileri

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi:
25.12.2023
Kabul Tarihi:
29.12.2023
E-Yayın Tarihi:
31.12.2023

THE PAST AND PRESENT OF TEACHING KOREAN AS A FOREIGN LANGUAGE

Abstract

This study aims to explore and elaborate on the past and present of teaching Korean as a foreign language. First, the history of teaching Korean as a foreign language is discussed. The history of teaching Korean as a foreign language dates back to the 18th century. However, the foundation of today's teaching of Korean as a foreign language was laid with the establishing of the Korean Language Institute at Yonsei University in 1959. From that time to the present

Keywords

Teaching Korean as a Foreign
Language
History of Korean Language as
a Foreign Language
Korean as a Foreign Language
Learners

* Arş. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, emre.korkmaz@ankara.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2857-4367.

KORKMAZ, M. E. (2023). Yabancı Dil Olarak Korece Öğretiminin Geçmişi ve Bugünü. Doğu Dilleri Dergisi, 8 (2), 96- DOI: 10.61134/audodiller.1409572.

day, periodical changes in the teaching of Korean as a foreign language through learners and materials are examined within the scope of the study. Korean as a foreign language, which is very popular especially among today's young people, increases its momentum in growth and development with the influence of Korean culture such as K-pop, K-beauty and K-food. In this study, the general framework of the current situation of teaching Korean as a foreign language is drawn. In this context, issues reflecting the teaching of Korean as a foreign language such as King Sejong Institutes operating worldwide, the Korean Proficiency Exam, research data on teaching Korean as a foreign language through RISS, and Global Korean Scholarship are discussed and analyzed.

Article Info

Received: 25.12.2023

Accepted: 29.12.2023

E-Published: 31.12.2023

1. Giriş

Bu çalışmada yabancı dil olarak Korece öğretiminin tarihi gelişimi ve mevcut durumu ele alınacak olup bu konu ile ilgili Türkiye'deki alanyazına bir eser bırakılması amaçlanmaktadır. Yabancı dil olarak Korecenin öğretimi 18. yüzyıla kadar uzanmakta olup hız kazanmaya başladığı dönem ise 19. yüzyılın sonlarında Kore ile batılı ülkeler arasındaki ilişkilerin kurulması ile kök salmaya başlamıştır.

Ayrıca günümüzde Koreceye karşı olan yoğun ilgi söz konusudur. Bu ilginin kökeninde kültür ve ekonomik gelişmelerin yer aldığı görülmektedir. Mevcut durumda artan ilişkilerin etkisi ile Koreceye dair araştırmalar da büyük ivme kazanmaktadır. Bu çalışmada yabancı dil olarak Korece öğretiminin tarihçesine dair yazının alanyazına kazandırılması ile gelişmekte olan araştırma ortamına katkı sağlanması beklenmektedir.

Kore Cumhuriyeti¹ son yıllarda gösterdiği büyük ekonomik gelişmenin yanı sıra kültürel boyutta da büyük gelişim göstermiştir. Gençler arasında "Kore Akımı (Hallyu)" etkisi oldukça yaygın olduğu gözlemlenmektedir. Bu kapsamda Kore dizilerinin yanı sıra K-pop, K-beauty ve K-food gibi Kore'ye özgü kültürel unsurlar, uluslararası boyutta büyük bir ilgi görmektedir. Bu ekonomik ve kültürel boyuttaki gelişim Kore'ye olan ilgi ile birlikte Koreceye olan ilgiyi de yüksek oranda arttırmıştır.

Yabancı dil olarak Korece öğretimi günümüzde tüm Dünya'da olduğu gibi Türkiye'de de geniş bir öğrenci kitlesine erişmiştir. Alanda yabancı dil olarak Korecenin öğretimi ve Kore çalışmaları konularında birçok çalışma ortaya konulmaktadır. Fakat bu çalışmaların büyük çoğunluğu Kore'deki araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmekte olup Kore dışındaki yabancı dil olarak Korece öğretimine dair çalışmalar nispeten sınırlı düzeyde ve temel seviyede kalmaktadır. Bu çalışmada da temel düzeyde yabancı dil olarak Korece öğretiminin mevcutta eriştiği hacmin anılmasının yanı sıra bu sürecin başlangıcına bir yolculuk gerçekleştirilecektir

¹ Kore Cumhuriyeti yazının devamında Kore olarak anılacaktır.

2. Yabancı Dil Olarak Korece Öğretiminin Geçmişi

Yabancı dil olarak Korece öğretiminin tarihine ilişkin olarak Kang Nam-wook (2022:865)'te Korece tercüman yetiştirmek için Japonya'da (Tsushima, 대마도) 1727 tarihinde kurulan bir okul olan "Kore Dil Okulu (韓語司)" adlı kuruluş, yabancı dil olarak Korece öğretiminin başlangıcı² olarak kabul edilmektedir. Bu okulda kullanılan "Kyorinsuji (교린수지, 交隣須知)" Amenomori Hoshu (아메노모리 호슈, 雨森芳洲) tarafından yazılan kitabın 1705 yılında yayımlandığı tahmin edilmektedir.

Yabancı dil olarak Korece öğretime yönelik materyallerin Kang Nam-wook (2022:865)'e göre geliştirilmeye başlandığı dönem ise Batılıların Kore'yi, Kore Kültürünü ve Koreceyi tanımaya başladıkları 19. yüzyılın sonlarına denk gelmektedir. Bu dönemde yabancılar Koreceyi öğretmek üzere çeşitli amaçlarla (misyonerlik faaliyeti, diplomatik amaçlar, ticarî ve askerî) materyaller geliştirilmiştir. Ayrıca 1880 yılında Tokyo Yabancı Diller Okulu ile Saint Petersburg Üniversitesi'nde "Kore Dili Bölümü"nin kurulması gibi yükseköğretim düzeyinde yabancı dil olarak Korece öğretiminin gerçekleştiği de görülmektedir.

Günümüzdeki yabancı dil olarak Korece öğretiminin temeli ise 1959 yılında Yonsei Üniversitesi bünyesinde kurulan "Korece Dil Okulu"³na dayanmaktadır. Paik Pong Ja (2001:11)'de bu durum yabancıların ihtiyaçlarına göre kurgulanmış yabancı dil olarak Korece öğretiminin Korelilerin ev sahipliğine geçtiği dönem olarak anılmaktadır.

Paik Pong Ja (2001:12)'de 1959-2001 arası yabancı dil olarak Korece öğrencilerini aşağıdaki gibi kategorize etmektedir.

1. Dönem: 1959 – 1975,
2. Dönem: 1976 – 1988,
3. Dönem: 1989 – 2000
4. Dönem: 2001 ve sonrası

1. Dönemin özelliği olarak Paik Pong Ja (2001:12)'de ekonomik koşulların öncelikli olduğunu ve öğrencilerin Amerika kökenli olduğu anlatılmaktadır. 2. Dönem ile ilgili olarak Avrupa ve Japonya'dan öğrencilerin de Korece öğrenmeye başladığı bir dönem olduğu ve bu dönemde yabancı dil olarak Korece öğretimindeki materyallerin geliştirildiği belirtilmektedir. 3. Dönem ise 1988'de Seul'de

² Daha önceki tarihlere ait materyallere örnek olarak Kang Nam-wook (2022:864)'te "Gyerim Yusa (계림유사, 鷄林類事)" ve "Nogeoldae (노걸대, 老乞大)"yi saymaktadır. Fakat bu materyallerin gerçek anlamda öğretim amaçlı kullanıldığına dair bilgi bulunmamasından dolayı yabancı dil olarak Korece öğretiminin başlangıcı olarak kabul etmemektedir.

³ Korece resmi adı 연세대학교 한국어학당 olarak geçmekte olup İngilizce resmi adı Korean Language Institute olarak geçmektedir.

gerçekleştirilen Olimpiyat Oyunları sonrası gelişen ticari faaliyetler sayesinde Koreceye olan ilginin dönemine göre büyük artış gerçekleştirdiği belirtilmektedir.

Kang Seung Hae (2020:5-12)'de 1959-2020 arası öğrenim gören yabancı dil olarak Korece öğrencilerini aşağıdaki gibi kategorize etmektedir.

1. Dönem: 1959 ve 60'lı yıllar
2. Dönem: 70'li yıllar ve 80'li yılların başı
3. Dönem: 80'ler ortası ve 90'lar ortası
4. Dönem: 90'lı yıllar ve 2000'li yılların sonu
5. Dönem: 2000'li yılların sonu ve 2010'lu yıllar

Kang Seung Hae (2020:5-7)'de 1. Dönemi misyonerlik amaçlı Korece öğrenenlerin dönemi olarak anlatmaktadır. Kang Seung Hae (2020:8-9)'da 2. Dönemin özelliği, Katoliklerin ve Japonların Koreceye ilgisini arttığı dönem olarak geçmektedir. Kang Seung Hae (2020:9-11)'de ise 3. Dönemin göze çarpan yanı Korece öğrencileri ve öğrenme amaçlarının çeşitlenmesidir. 4. Dönem, Kang Seung Hae (2020:11-12)'de Kore Akımının etkisinin görülmeye başlaması, Çinli öğrencilerin artması ve akademik amaçlı Korece öğrencilerin ortaya çıkışı olarak aktarılmaktadır. 5. Döneme dair olarak ise Kang Seung Hae (2020:12-13)'de öğrencilerin geldiği ülke ve bölge çeşitliliği olarak verilmektedir.

Yukarıdaki çalışmalarda (Paik Pon Ja, 2001 ve Kang Seung Hae, 2020) yabancı dil olarak Korece öğretiminin yıllara göre sınıflandırılması genel olarak öğrenciler üzerinden karakterize edilmiştir. Aşağıdaki tabloda ise genel olarak yabancı dil olarak Korece öğretimi materyalleri üzerinden sınıflandırma gerçekleştirilmiştir. Kang Nam-wook (2022:867-868) baz alınarak düzenlenen⁴ yabancı dil olarak Korece öğretiminin dönemleri ve dönemlere göre özellikleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Yabancı Dil Olarak Korece Öğretiminin Dönemleri

Dönem	Seviye	Kapsadığı Yıllar	Dönemsel Özellikleri
İlk Dönem		1870 öncesi	<ul style="list-style-type: none"> • “Gyerim Yusa (계림유사)” ve “Chosungwanyeo (조선관역어)” gibi çevirmenlere yönelik kaynaklar • Korece öğretimi amaçlı olmayıp yabancı dil öğretmeyi amaçlayan “Park Tongsa (박통사)”, “Nogeoldae (노걸대)”, “Ineodaebang (인어대방)” ve “Muhaeryu (무해류)” vb. kitaplar

⁴ Tablodaki bilgiler Kang Nam-wook (2022:867-868)'den alıntılanmış olup 2010 sonrası dönem yazar tarafından eklenerek geliştirilmiştir.

			<ul style="list-style-type: none"> • Korece sözcük dağarcığını veya kültürünü tanıtan bazı tarihi kitaplar • Öğretim amaçlı olmayıp sadece Kore veya Korece hakkında bilgi aktaran kaynaklar
Emekleme Dönemi	1. Dönem	1870 - 1909 arası	<ul style="list-style-type: none"> • Sözcük temelli geleneksel ders kitaplarından uzaklaşıp dil bilgisi ve konuşma temelli materyallerin geliştirilmesi • J. Ross, Gale ve Underwood gibi yabancı yazarlar tarafından kaleme alınan materyaller • Öğretim amaçlı olmayıp Korece araştırmaları için derlenen kitapların da Korece öğretimi amaçlı olarak kullanılması
	2. Dönem	1910-1945 arası	<ul style="list-style-type: none"> • Sistemik dil bilgisinin yazımı ve materyallerin ünite yapısı düzeyinde stabilizasyonu • Kore dili dersleri dışında çeşitli ders kitaplarının geliştirilmesinin amaçlanması (misyonerlik, politika vb.) • Niteliksel büyümeden ziyade niceliksel büyüme dönemi
Büyüme Dönemi	1. Dönem	1946-1988 arası	<ul style="list-style-type: none"> • Koreliler tarafından geliştirilen ilk yabancı dil olarak Korece öğretim materyalleri • Sadece dil bilgisi ve diyaloglardan oluşan materyallere ek olarak öğrenci temelli “alıştırmalar” ve “kullanım özellikleri”ne yer verilmesi • Ders kitaplarında görsel araçların dikkate alınması • Yabancı dil olarak İngilizce öğretiminden esinlenilerek işitsel öğretim yöntemine uygun materyallerin geliştirilmesi
	2. Dönem	1989-1999 arası	<ul style="list-style-type: none"> • İletişimsel öğretim yöntemi kullanılarak bütünleşik ders kitaplarının yayınlanması • Öğrencilerin öğrenme hedeflerini dikkate alan çeşitli materyallerin oluşturulması • Materyallerde dil bilgisel öğelerin yanı sıra kültürel öğelerin de dikkate alınarak düzenlenmesi

		<ul style="list-style-type: none"> • Üniversitelerin dil okullarının eğitim programlarına uygun olarak geliştirilen materyaller 	
Gelişme Dönemi	1. Dönem	2000-2009 arası	<ul style="list-style-type: none"> • Öğretim materyallerinin hükümet öncülüğünde büyük çapta geliştirilmesi • Öğrencilerin milliyeti, öğrenim amacı ve mesleğinin dikkate alınarak çeşitli dillerin konuşucularına yönelik öğretim materyallerinin geliştirilmesi • Multimedya tabanlı öğretim materyallerinin geliştirilmesi • Çok kültürlülük ve Hallyu gibi sosyo-kültürel olguları yansıtan öğretim materyallerinin geliştirilmesi
	2. Dönem	2010 Sonrası	<ul style="list-style-type: none"> • Özel amaçlı Korece öğretimine yönelik geliştirilmiş materyallerin yaygınlaşması (iş amaçlı, akademik amaçlı vb.) • Bütünleşik materyallerden beceri bazlı materyallere geçiş dönemi • Kore dışındaki öğrencilere yönelik materyallerin geliştirilip içeriğin de Kore dışındaki öğrencilere göre düzenlenmesi

Yukarıdaki tabloda da görüleceği üzere yabancı dil olarak Korece öğretimine dair izler 18. yüzyıla kadar gitmektedir. Yabancı dil olarak Korece öğretiminin geçmişten günümüze büyük bir yol kat ettiği gerçektir. Çalışmanın devamında yabancı dil olarak Korece öğretiminin günümüzdeki durumuna yer verilecektir.

3. Günümüzde Yabancı Dil Olarak Korece Öğretimi

Günümüzde yabancı dil olarak Korece öğretimi özellikle gençler arasında tüm dünyada ilgi görmektedir. Bu bölümde yabancı dil olarak Korece öğretiminin küresel düzeydeki durumuna dair bir analiz gerçekleştirilecektir. Öncelikle yabancı dil olarak Korece öğretiminin geçmişine ışık tutularak geçirmiş olduğu dönemlere bir önceki bölümde değinilmiştir. Çalışmanın bu bölümünde yabancı dil olarak Korece öğretiminin günümüzdeki durumu incelenecektir.

Yabancı dil olarak Korece öğretimi alanındaki dönüm noktalarından birisi “yabancı dil olarak Korece öğretimi (한국어교육)” başlığının bağımsız bir çalışma alanı kabul edilmesidir. Kang Nam-wook (2022:860)’a göre Ocak 2002’de Kore Ulusal

Araştırma Vakfı (한국연구재단) “akademik araştırma alanları sınıflandırması”nda “yabancı dil olarak Korece öğretimi”ni sosyal bilimler alanında bağımsız bir çalışma alanı olarak belirlemiştir. Bu sayede Ocak 2002'deki bu duyuru ile yabancı dil olarak Korece öğretimi bağımsız bir disiplin olarak resmiyet kazanmıştır.

Yabancı dil olarak Korece öğretiminin bağımsız araştırma alanı olarak sayılmasından daha önemli durum ise Kore Hükümeti'nin yabancı dil olarak Korece öğretimini birçok alanda desteklemesi olmuştur.

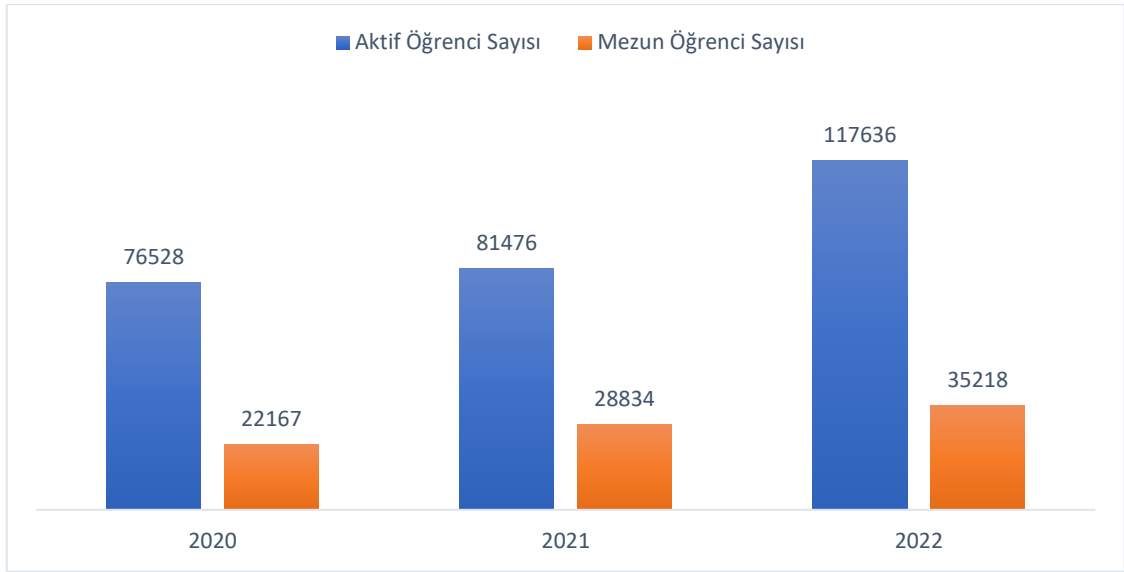
Cho Hang Rok (2008:16) ile Kim, Yeon-Ju ve Kim, Myoung-Soon (2022:386)'ya göre yabancı dil olarak Korece öğretime müdahil olan bakanlıklar Eğitim Bakanlığı, Kültür Spor ve Turizm Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Çalışma Bakanlığı, Sanayi ve Enerji Bakanlığı, Kadın ve Aile Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve Devlet ve İçişleri Bakanlığı olarak sıralanmaktadır. Bu durum neredeyse ilgili olabilecek bütün bakanlıklar düzeyinde Kore Hükümeti'nin yabancı dil olarak Korece öğretimini desteklediğini göstermektedir. Ayrıca Kang Nam-wook (2022:869)'da yabancı dil olarak Korece öğretiminde araştırma faaliyetinde bulunmak üzere 2000 yılında Kültür, Spor ve Turizm Bakanlığı'na bağlı olarak “Korece Küreselleşme Teşvik Kurulu (한국어세계화추진위원회)”nun kuruluşu ve aynı zamanda “Korece Küreselleşme Vakfı”nın kuruluşu ile devlet kurumları üzerinden organize edilmesi yer almaktadır.

Günümüzde yabancı dil olarak Korece öğretiminin gerçekleştirdiği büyümeyi tarihe not düşmek adına TOPIK⁵, Kral Sejong Enstitüsü⁶, Global Korea Scholarship⁷ (Kore Hükümet Bursu) RISS'te yer alan araştırma verileri de bu bölümde incelenecektir.

Öncelikle günümüzde Kral Sejong Vakfı'na bağlı olarak faaliyet gösteren Kral Sejong Enstitüleri incelenecektir. Kral Sejong Enstitüleri 2007 yılında faaliyete başlamıştır. Genel amaçlı Korece öğretimi üzerinde kendi ülkelerinde Korece öğrenmek isteyenlere öğretim imkânı sunmaktadır. Kral Sejong Enstitüleri'nde King Sejong Institute (2022:16)'ya göre 2022 yılında toplam 117.636 öğrenci aktif olarak öğrenimini sürdürmektedir. Ayrıca yine 2022 yılında 35.218 öğrenci ise eğitimini mezun olarak tamamlamıştır. King Sejong Institute (2022:16)'ya göre 2020-2022 yılları arasındaki aktif öğrenci sayısı ve mezun öğrenci sayısı aşağıdaki şekilde sunulmuştur.

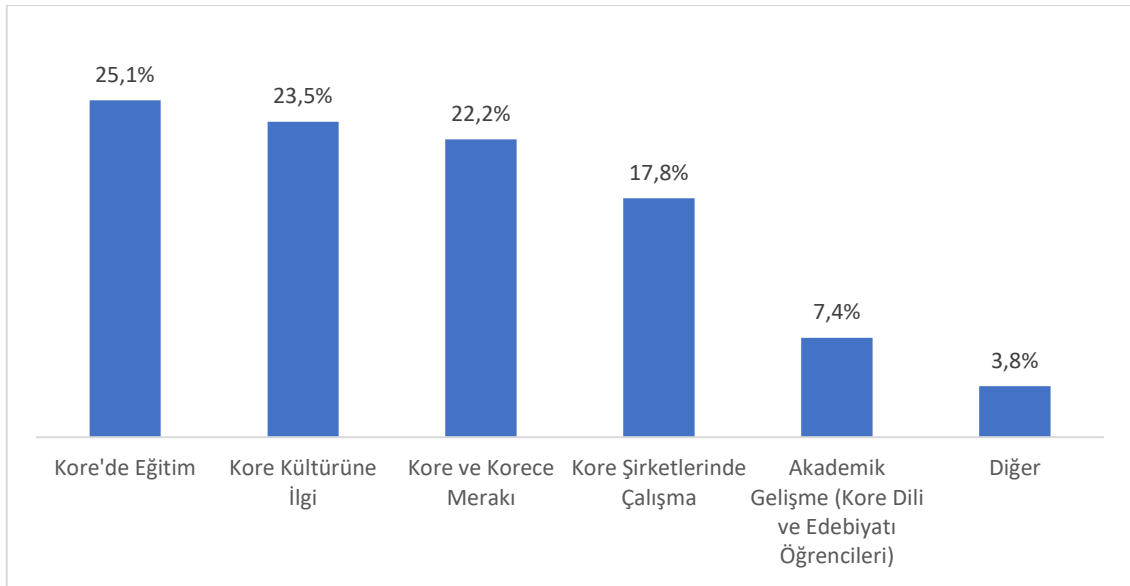
⁵ TOPIK sınavının açılımı “Test of Proficiency in Korean”dır. Korecede “한국어능력시험” olarak geçmektedir.

⁶ Kral Sejong Enstitüsü, Korecede “세종학당” olarak geçmektedir. İngilizcede ise “King Sejong Institute” olarak geçmektedir. Kral Sejong Enstitüsü, Kral Sejong Enstitüsü Vakfı'na bağlıdır.

Şekil 1: Kral Sejong Enstitülerinin Yıllara Göre Öğrenci Sayısı

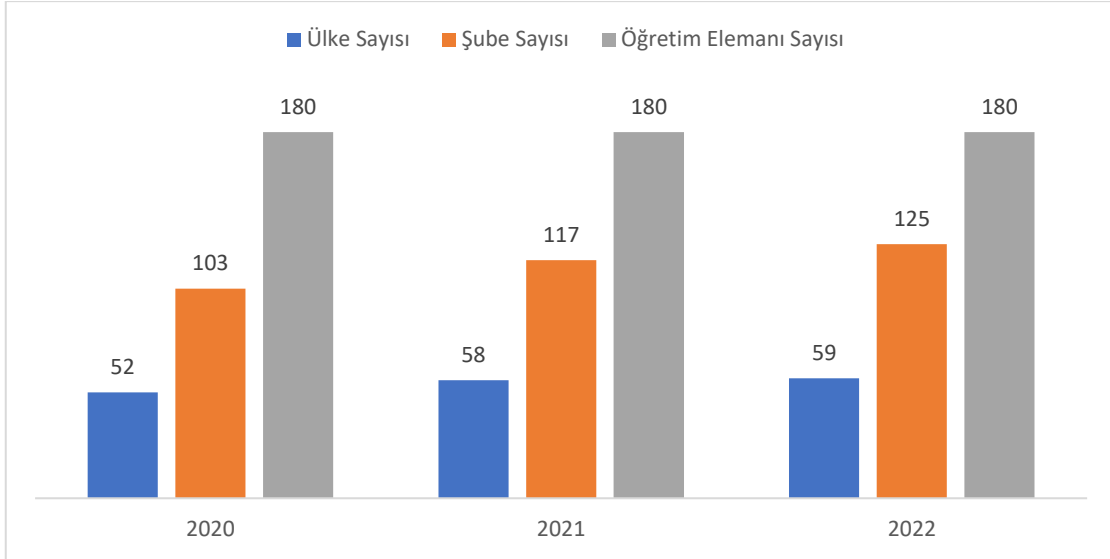
King Sejong Institute (2023:6)'ya göre Kral Sejong Enstitülerinde eğitimlerini sürdürmekte olan öğrencilerin Korece öğrenme amaçları aşağıdaki şekilde sunulmuştur. Bu grafiğe göre Kore'de eğitim almak isteyenler, Kore kültürüne ilgi duyanlar ve Kore ile Koreceye ilgi duyanlar ilk üç sırada yer almaktadır.

Şekil 2: Korece Öğrenme Amaçları

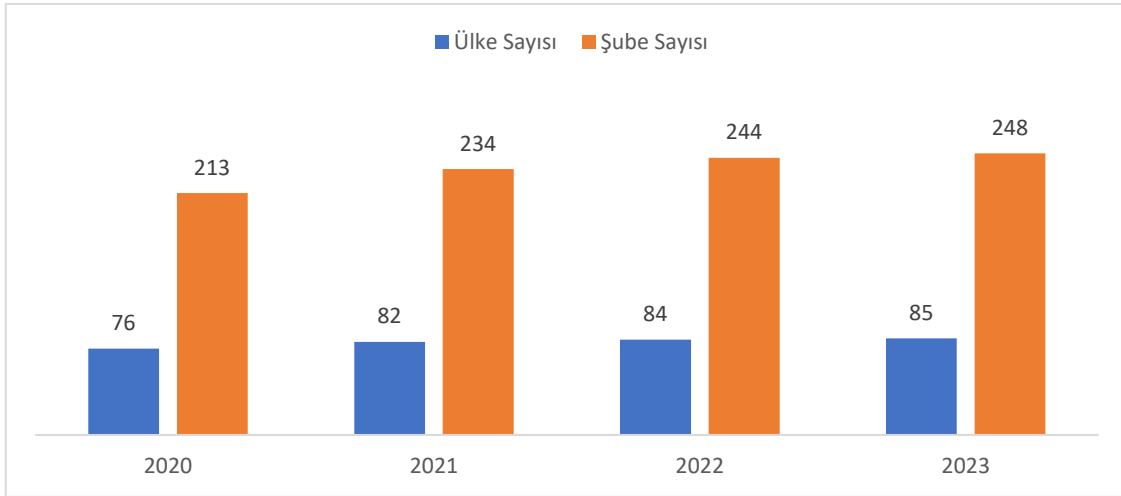
Ayrıca Kral Sejong Enstitülerindeki eğitim ve öğretim faaliyetlerini sürdürmek üzere görevlendirilen ana dil konuşucusu yabancı dil olarak Korece uzmanlarının sayısı da oldukça yüksek olduğu görülmektedir. King Sejong Institute (2022:16)'ya göre 2020-2022 yılları arasında görevlendirilen öğretim elemanı sayısı, görevlendirilen şube ve ülke sayılarına dair istatistik bilgi aşağıda sunulmuştur.

Şekil 3: Kral Sejong Enstitülerine Gönderilen Öğretim Elemanı Sayısı

King Sejong Institute (2023:72)'ye göre Kral Sejong Enstitüleri Haziran 2023 itibariyle toplam 85 ülkede 248 adet şube ile faaliyet göstermektedir. Aşağıdaki şekilde 2020-2023 yılları arasında Kral Sejong Enstitülerinin dünya çapındaki faaliyetleri görselleştirilmiştir. İlgili yıllar arasındaki büyüme hızı incelendiğinde büyüme ivmesinin ne denli yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 4: Kral Sejong Enstitülerinin Faaliyette Olduğu Ülke ve Şube Sayısı

Ayrıca King Sejong Institute (2023:72)'ye göre Dünya'da Kral Sejong Enstitülerinin faaliyet gösterdiği ülkeler aşağıdaki tabloda sunulmuştur. Tabloda Kral Sejong Enstitülerinin 2023 yılı itibariyle toplam 85 ülkede 248 şube ile faaliyet gösterildiği görülmektedir. Bu ülkeler incelendiğinde ilk üç sırada Vietnam, Çin Halk Cumhuriyeti ve Japonya'nın yer alması yabancı dil olarak Korece öğretimine olan Asya bölgesindeki ilginin ne denli yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 2: Ülkelere Göre Kral Sejong Enstitüsünün Şube Sayıları

Ülke	Şube Sayısı	Ülke	Şube Sayısı	Ülke	Şube Sayısı
Vietnam	23	Hırvatistan	2	Kenya	1
Çin Halk Cumhuriyeti	21	İran	2	Kolombiya	1
Japonya	16	Laos	2	Kuveyt	1
Amerika Birleşik Devletleri	14	Litvanya	2	Letonya	1
Endonezya	11	Meksika	2	Lüksemburg	1
Rusya	11	Polonya	2	Madagaskar	1
Hindistan	7	Tacikistan	2	Malavi	1
Özbekistan	7	Arjantin	1	Mısır	1
Filipinler	6	Avusturya	1	Myanmar	1
Brezilya	5	Bahreyn	1	Nijerya	1
Kamboçya	5	Bolivya	1	Pakistan	1
Kırgızistan	5	Botsvana	1	Paraguay	1
Tayland	5	Bulgaristan	1	Peru	1
Birleşik Arap Emirlikleri	4	Çek Cumhuriyeti	1	Portekiz	1
Fransa	4	Danimarka	1	Romanya	1
İngiltere	4	Ekvador	1	Sırbistan	1
Moğolistan	4	El Salvador	1	Slovakya	1
Türkiye	4	Estonya	1	Slovenya	1
Almanya	3	Esvatini	1	Suudi Arabistan	1
Avustralya	3	Fildişi Sahili	1	Şili	1
İspanya	3	Filistin	1	Tanzanya	1
Kanada	3	Finlandiya	1	Tunus	1
Kazakistan	3	Güney Afrika	1	Türkmenistan	1
Macaristan	3	Güney Kore	1	Uganda	1
Malezya	3	Haiti	1	Ukrayna	1
Azerbaycan	2	İsveç	1	Uruguay	1
Bangladeş	2	İtalya	1	Ürdün	1
Belçika	2	İzlanda	1	Yeni Zelanda	1
Fas	2			TOPLAM	248

Kral Sejong Enstitüleri dışında yabancı dil olarak Korece öğretimine olan ilgiyi gösterecek bir diğer parametre de TOPIK sınavıdır. TOPIK ya da Türkçe adıyla

“Korece Yeterlilik Sınavı” TOPIK sınavı Kore Cumhuriyeti’nin Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmakta ve yönetilmektedir. Adı anılan sınav Kore Cumhuriyeti’nde yılda altı defa kâğıt tabanlı, üç defa internet tabanlı ve üç defa konuşma sınavı olmak üzere toplam on iki defa gerçekleştirilmektedir.

Türkiye’de ise senede iki defa kâğıt tabanlı olarak gerçekleştirilmektedir. Sınavlar Ankara ve İstanbul olmak üzere iki farklı şehirde yapılmaktadır. TOPIK sınavı Türkiye’de 2008 yılından itibaren düzenli olarak gerçekleştirilmektedir. Kore Eğitim Bakanlığı (2022:7)’ye göre 2022 yılı itibariyle 81 farklı ülkede düzenlenmekte olan TOPIK, yabancı dil olarak Korecenin yeterliliğini ölçmekte olup sonuç belgesi uluslararası olarak tanınan tek Korece sınavıdır. TOPIK sınavının sonucu ilan tarihinden itibaren iki yıl süre ile geçerlidir. TOPIK sınavına ait yeterlik ve kazanım tablosu bulunmaktadır.

TOPIK sınavının uluslararası düzeyde kullanım amaçları aşağıda sıralanmıştır.⁸

1. Yabancı dil olarak Korece konuşucuları ve Kore kökenli farklı ülke vatandaşlarının Kore’deki üniversitelere kabul ve mezuniyet süreçlerinde kullanılmaktadır.
2. Kore’nin özel şirketleri ve kamu kurumlarındaki istihdam sürecinde talep edilmektedir.
3. Kore’deki ikamet veya çalışma vizesi işlemlerinde talep edilmektedir.
4. Kore dışında yer alan üniversitelerin Korece ile ilgili derslerin intibakında veya mezuniyet kriterlerinde yer alır.

Kore Eğitim Bakanlığı (2022:5)’e göre TOPIK sınavı üç farklı türde gerçekleştirilmektedir. Bunlar kâğıt tabanlı TOPIK, internet tabanlı TOPIK ve TOPIK-Speaking sınavı olarak ayrılmıştır. Kâğıt tabanlı TOPIK ve internet tabanlı TOPIK birbirine tamamen eşit sayılmaktadır. İnternet tabanlı olan TOPIK-İBT’nin çeşitli ülkelerde yaygınlaştırma faaliyetleri devam etmektedir.

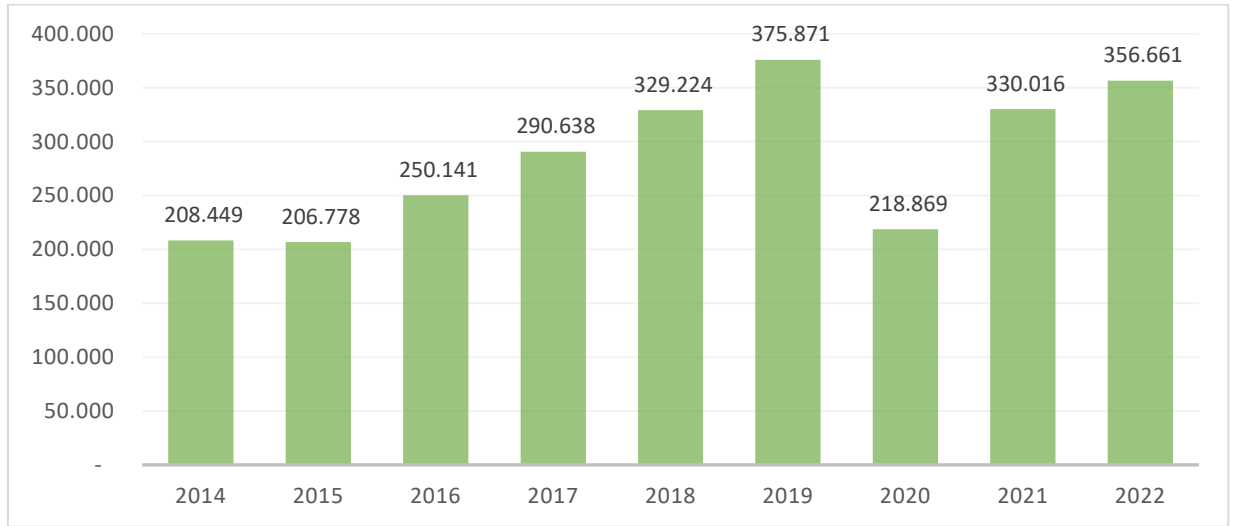
Aşağıdaki tabloda yıllara göre TOPIK’in sınav türlerine göre başvuran adaylara dair bilgi sunulmaktadır.

⁸ www.topik.go.kr’den alıntılanmıştır.

Tablo 3: TOPIK Sınavı Başvuru Sayısı⁹

Sınav Türü	2017	2018	2019	2020	2021	2022
TOPIK I	79.802	88.384	101.617	47.016	82.194	88.067
	27,5%	26,8%	27,0%	21,5%	24,9%	24,7%
TOPIK II	210.836	240.840	274.254	171.853	247.822	268.594
	72,5%	73,2%	73,0%	78,5%	75,1%	75,3%
Toplam	290.638	329.224	375.871	218.869	330.016	356.661

Aşağıdaki tabloda yıllara göre TOPIK sınavına başvuran adaylara dair bilgi sunulmaktadır. Tablo incelendiğinde Covid-19 dönemindeki düşüş dışında daimî bir yükselme durumu göze çarpmaktadır.

Şekil 5: TOPIK Yıllık Toplam Başvuru Sayısı¹⁰

Yabancı dil olarak Korece öğretimine yönelik mevcut durumun önemli bir parametresi de öğreticilik olarak değerlendirilebilir. Kim, Yeon-Ju ve Kim, Myoung-Soon (2022:390)'a göre Kore'de resmi olarak Korece öğretmenliği yapabilmek için "Korece öğretici yetiştirme programı" olan bir üniversitede lisans veya yüksek lisans programını tamamlamak ya da sertifika programlarından kredili sistemde yeterli krediyi sağlamak veya yabancı dil olarak Korece öğretmen yetiştirme programını tamamlamak gerekmektedir. Aşağıdaki tabloda Nisan 2022 itibariyle Korece öğretmenlik programı sunan kurum sayısı verilmiştir.

⁹ Kore Eğitim Bakanlığı (2022:7)'den alıntılanmıştır.

¹⁰ Kore Eğitim Bakanlığı (2022:7)'den alıntılanmıştır.

Tablo 4: Korece Öğretmenlik Programı Sunan Kurum Sayısı¹¹

Kategori	Derece	Kurum Sayısı	Toplam
Diploma Programları	Lisans Programı	49	184 %30
	Lisansüstü Program	117	
	Uzaktan Eğitim Lisans Programı	13	
	Uzaktan Eğitim Lisansüstü Program	5	
Sertifika Programları	Üniversiteye Bağlı Kurumlar	291	423
	Üniversite Dışı Programlar	132	%70
TOPLAM		607	

Yabancı dil olarak Korece öğretimindeki büyüme ve gelişme sadece kurumların sayısının artması ya da öğrenci sayısının artması değil ayrıca bu konuya dair araştırmalarda da büyük bir artış olduğu gözlemlenmektedir. Kim Jung Sup (2022:828)'e göre yabancı dil olarak Korece öğretimindeki artış 90'lı yıllarda ivme kazanmaya başlamıştır.

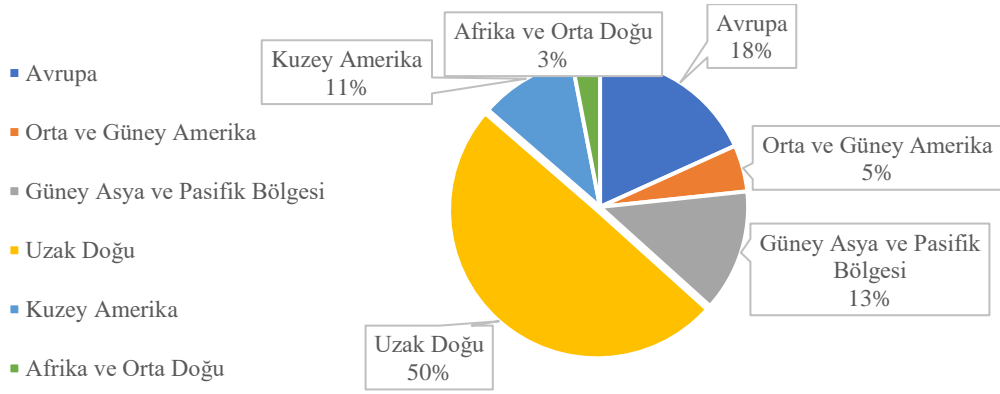
Aralık 2023 itibariyle yabancı dil olarak Korece öğretimi alanındaki çalışmalarla ilgili RISS¹²'te yapılan araştırmada “한국어교육” anahtar sözcüğü kullanılmış olup toplamda makale ve bildirilerden oluşan yayın sayısı 23.604 olarak çıkmıştır. Bu anahtar sözcük ile ilişkili lisansüstü tez sayısı 17.841'dir. Yabancı dil olarak Korece alanıyla ilişkili akademik dergi sayısı 47 olup toplamda da 8.131 adet kitap alanla ilişkili olduğu tespit edilmiştir.

Yabancı dil olarak Korece öğretimi alanının mevcut potansiyelini gösterecek bir diğer alan ise Kore dışında yer alan ve Korece öğreten yükseköğretim kurumlarıdır. Aşağıda yer alan şekilde Kore Vakfı (Korea Foundation) tarafından sağlanan istatistik verilerle Kore dışındaki bölgelerde yer alan Korece öğreten yükseköğretim kurumlarının sayısı bölgelerine göre sunulmuştur. Buradaki verilere göre Uzak Doğu bölgesi açık ara birinciliği üstlenmiştir. Sayısal verilere bakıldığında Kral Sejong Enstitüleri ile benzer bir dağılımda oldukları da görülmektedir.

¹¹ Kim, Yeon-Ju ve Kim, Myoung-Soon. (2022:390)'dan alıntılanmıştır.

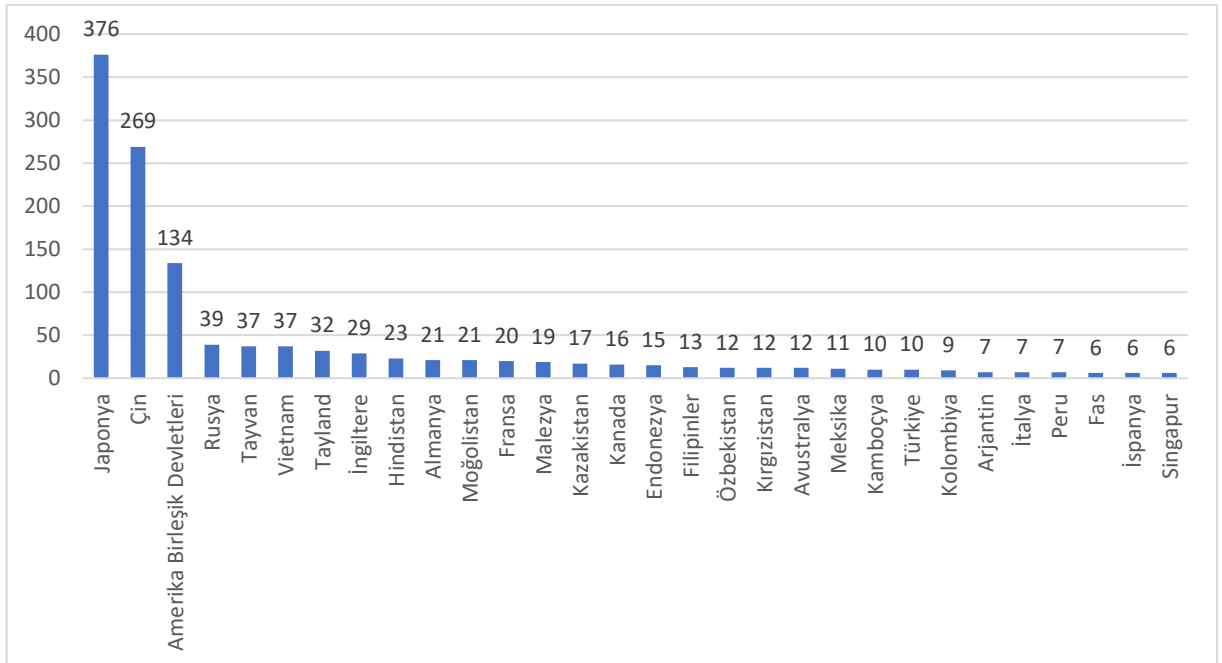
¹² www.riss.kr adresinden erişilebilir olup Kore Eğitim Bakanlığı'na bağlı “The Korea Education and Research Information Service” tarafından hizmet sağlanmaktadır. RISS'te Kore'deki ve anlaşmalı veritabanlarına bağlı olmak koşulu ile yurt dışındaki lisansüstü tezler, “Korea Citation Index” başta olmak üzere çeşitli indekslerde yer alan makaleler, konferanslarda sunulan bildiriler ve araştırma kurumlarına ait raporlara erişim sağlanmaktadır. Ayrıca bilimsel kitaplara ait künye bilgilerine de yer verilmektedir.

YABANCI DİL OLARAK KORECE ÖĞRETİMİNİN GEÇMİŞİ VE BUGÜNÜ

Şekil 6: Yükseköğretim Kurumlarındaki Korece Öğretiminin Bölgelere Göre Dağılımı¹³

Yukarıdaki şekilde bölgelere yükseköğretim kurumlarındaki yabancı dil olarak Korece öğretimindeki dağılımı verilmişti. Yine Kore Vakfı tarafından sağlanan veriler incelendiğinde Kore dışındaki ülkelerde yabancı dil olarak Korece öğretiminin gerçekleştirilen yükseköğretim kurum sayısına göre ülke bazlı sıralama aşağıdaki şekilde sunulmaktadır. Bu tabloda Kore Dili programlarının yanı sıra seçmeli derslerin de tamamı dahil edilmiştir.

Şekil 7: Ünelere Göre Korece Ders Verilen Yükseköğretim Kurumlarının Sayısı

¹³ Aralık 2023'te <https://www.kf.or.kr/koreanstudies/koreaStudiesMap.do> adresinden erişilmiştir.

Yukarıdaki şekil incelendiğinde yükseköğretim kurum sayılarına göre yabancı dil olarak Korece dersi en çok 376 kurum ile Japonya’da ardından 269 kurum ile Çin Halk Cumhuriyeti ve 134 kurum ile Amerika Birleşik Devletleri takip etmektedir. Bu şekilde Türkiye kendisine 23. sırada yer bulmuştur.

Yabancı dil olarak Korece öğretimindeki hareketlilikteki bir diğer parametre de Kore’de eğitim almak isteyenlerden meydana gelmektedir. Kore Eğitim Bakanlığı (2023:5)’e göre 1967 – 2023 yılları arasında 15.210 kişi Kore Hükümet Bursu olarak da bilinen Global Korea Scholarship (GKS) bursiyeri olarak davet edilmiştir. Davet edilen bursiyerlere bir senelik dil eğitim desteği, bursiyerin çalışmayı arzu ettiği bölümde kullanılan eğitim dilinden bağımsız olarak, sağlanmaktadır. Bu sayede Korecenin akademik dil olarak da varlığı Kore Hükümeti tarafından desteklenmiştir. GKS’in 56 yıllık tarihinde en çok Endonezya vatandaşlarına burs verildiği görülmektedir. Verilen istatistikte en çok burs sağlanmış olan 20 ülkeye dair bilgi detaylı olarak sunulmuş olup Türkiye’den kaç kişiye burs verildiği belirtilmemiştir.

Tablo 5: Ülke Bazlı GKS Bursiyer Sayıları ve Oranları

Endonezya	Vietnam	Moğolistan	Rusya	Çin	Myanmar	Hindistan	Özbekistan	Tayland	Kazakistan	Japonya
732	691	637	517	517	475	439	433	426	418	408
%4,80	%4,50	%4,20	%3,40	%3,40	%3,10	%2,90	%2,80	%2,80	%2,70	%2,70
Malezya	Filipinler	Kamboçya	Kırgızistan	Amerika	Bangladeş	Pakistan	Meksika	Etiyopya	Diğer ülkeler (138 ülke)	Toplam
388	384	347	315	302	267	234	224	222	6.834	15.210
%2,60	%2,50	%2,30	%2,10	%2,00	%1,80	%1,50	%1,50	%1,50	%44,9	%100

Yukarıda yer verilen hususlara ek olarak Lee Jung Hee (2020:255) tarafından günümüzde yabancı dil olarak Korece öğretiminde kullanılmakta olan materyallere

dair geliştiren kurumlar üzerinden düzenlenmiş tablo aşağıda sunulmuştur. Bu tabloda üniversiteler materyal geliştiren kurum olarak açık ara öne çıkmaktadır. Ayrıca şahıs düzeyinde materyal geliştirenlerin de sayısının azımsanamayacak seviyeye ulaştığı görülmektedir.

Tablo 6: Korece Öğretim Materyallerinin Sayıları

Geliştiren Kurum	Materyal Sayısı	Geliştiren Kurum	Materyal Sayısı
Üniversite	424	Dershane	17
Şahıs	212	Toplum Kuruluşları	16
Resmi Kurum	136	Diğer	4
Şirket	20		

Yabancı dil olarak Korece öğretiminde öğrencilere birçok konuda ihtiyaç duydukları öğretim programı ve materyali sunabilen bir yapıya ulaştığı rahatlıkla söylenebilir. Bu durumun altyapısı incelendiğinde Kore Dil Kurumu (국립국어원) tarafından desteklenen “Korece Uluslararası Standart Öğretim Programı (국제 통용 한국어 표준 교육과정)” ile ilgili araştırmadan söz edilebilir. Park Jung-a (2018:15)’e göre bu çalışma 4 aşamadan oluşan ve 2010-2017 yılları arası sürdürülen bir çalışmadır. Bu çalışma ile öğretim programlarındaki standartlaşma sorunu en aza indirgenmiştir. Ayrıca son dönemde Kore Eğitim Bakanlığı tarafından Kang Nam-wook (2022:878)’e göre 2021 yılında “Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (CEFR)” tabanlı “Yurtdışındaki İlk ve Ortaöğretim Kurumları İçin Korece Öğretim Programı (해외 현지 초.중등학교 한국어 교육과정)” duyurulmuştur. Öğretim programlarına ilişkin sunulan bu tarz çerçeve programlar ile yabancı dil olarak Korece öğretimine ilişkin daha yeni materyaller vb. çıktılara olumlu etki etmesi gözlemlenmekte ve beklenmektedir.

4. Sonuç

Bu çalışma kapsamında yabancı dil olarak Korece öğretiminin tarihçesi ile birlikte büyüme süreci ve mevcut durumu incelenmiştir. Yabancı dil olarak Korece öğretimi, Kore’nin mevcut ekonomik gücü ve popüler kültürünün yaygınlaşması ile tüm dünyada ilgi duyulan yabancı diller arasında yer bulmuştur.

Bu çalışmada, öncelikle yabancı dil olarak Korece öğretiminin geçmişine yönelik kaynaklar taranmıştır. Gerçekleştirilen kaynak taraması neticesinde yabancı dil olarak Korece öğretiminin 18. yüzyılda ilk eserini verdiği tespit edilmiştir. Yabancı dil olarak Korece öğretiminde, geçmişten günümüze kadar gerçekleşen gelişmeler dönemlere ayrılarak sunulmuştur. Yapılan incelemeler ışığında, özellikle 1959 yılında Yonsei

Üniversitesi bünyesinde kurulan Kore Dil Okulu ile başlayan dönem günümüzdeki yabancı dil olarak Korece öğretiminin temelini atmıştır.

Kore'nin ekonomik ve kültürel atılımlarla elde ettiği yumuşak güç sayesinde Koreceye yönelik büyük bir ilgi oluşmuştur. Koreceye yönelik bu ilgi sayesinde yabancı dil olarak Korece öğretimi hem araştırma boyutunda hem de öğretim boyutunda büyük bir gelişme göstermiştir. Bu bağlamda üçüncü bölümünde yabancı dil olarak Korece öğretiminin mevcut gelişimine değinilmiştir. TOPIK sınavına dair temel bilgilerin yanı sıra Kral Sejong Enstitüsü'ne olan ilgi veya Kore Hükümet Bursu'na dair verilerle bu ilgi sayısal olarak ifade edilmiştir. Bu çalışma, yabancı dil olarak Korece öğretimi alanında çalışma gösteren araştırmacılar ile yabancı dil öğretimi alanında çalışan araştırmacılara kaynak olması beklenmektedir.

KAYNAKÇA

Cho, Hang Rok. (2008). "Changes of the Korean Language Education Environment and the Tasks for Development" (*한국어교육 환경의 변화와 발전을 위한 과제*). *한국어교육*, Cilt: 19(1), 253-277. <https://doi.org/10.18209/iakle.2008.19.1.253>
Erişim Tarihi: 15.11.2023.

Kang, Nam-wook. (2022). "Dynamic Changes in the Direction of KFL and KSL Teaching Material Development" (*한국어 교재 개발의 역동적 동인과 새로운 전환의 방향*). *한글*, Cilt: 83(3), 859-897. <https://doi.org/https://doi.org/10.22557/HG.2022.9.83.3.859> *Erişim Tarihi: 05.07.2023.*

Kang, Seung Hae. (2020). "Changes of Korean Language Learners in 60 Years of Korean Language Education" (*한국어교육 60년을 통해 본 한국어 학습자의 변천*). *외국어로서의 한국어교육*, Cilt: 56, 1-26. <https://doi.org/DOI>
<http://dx.doi.org/10.21716/TKFL.56.1> *Erişim Tarihi: 05.07.2023.*

Kim, Jung Sup. (2022). "Trends and Suggestions for Using Statistical Techniques in Quantitative Research on Korean Education" (*국내 한국어교육 양적 연구 통계 기법 사용의 동향과 제안점*). *한글*, Cilt: 83(3), 827-857. <https://doi.org/https://doi.org/10.22557/HG.2022.9.83.3.827> *Erişim Tarihi: 31.07.2023.*

Kim, Yeon-Ju ve Kim, Myoung-Soon. (2022). "Subjects Review and Comparison of Korea or Korean Studies in Internal and External Universities" (*국내외 대학의 한국(어) 관련 학과의 과목 편성 비교*). *새국어교육*, (133), 385-410. *Erişim Tarihi: 05.07.2023.*

King Sejong Institute Foundation. (2022). King Sejong Institute Foundation Annual Report 2022.

King Sejong Institute Foundation. (2023). 2023 King Sejong Institute Learner Casebook.

Kore Eğitim Bakanlığı. (2022). TOPIK 2023'ten İtibaren İnternet Tabanlı Test (IBT) ile Paralel Olarak Uygulanması - 2023 TOPIK Uygulama Planı Duyurusu (*한국어능력시험, 2023년부터 인터넷 기반 시험(IBT) 병행 시행 - 2023년 한국어능력시험(TOPIK) 시행계획 발표* -).

Kore Eğitim Bakanlığı. (2023). Dünyanın Dört Bir Yanından Gelen Üst Düzey Yetenekler Kore Akımının Küreselleşmesine Öncülük Ediyor (*각국의 우수 인재들, 한류 세계화 이끈다*). 01.12.2023.

Lee, Jung Hee. (2020). "Current Status and Tasks for the Development of Korean Language Education Contents" (*한국어교육 콘텐츠 개발의 현황과 과제*). *한국어교육*, Cilt: 31(3), 249-272. <https://doi.org/10.18209/iakle.2020.31.3.249> Erişim Tarihi: 14.11.2023.

Paik, Pong Ja. (2001). "Materyaller ve Öğretim Yöntemleri Üzerinden Korece Öğretiminin Tarihi ile Sorunları" (*교재와 교수법을 통해 본 한국어 교육의 역사와 과제*). *외국어로서의 한국어교육*, Cilt: 2526, 11-31. Erişim Tarihi: 01.08.2023.

Park, Jung-a. (2018). "Korece Uluslararası Standart Öğretim Programı" (*국제 통용 한국어 표준 교육과정 성과*). *국제 통용 한국어 표준 교육과정 보고회*, Seul.

İNTERNET KAYNAKLARI

www.kf.or.kr

www.riss.kr

www.topik.go.kr